

Η Ορθόδοξη Εκκλησία Τσεχίας και Σλοβακίας και η δράση άλλων ορθοδόξων Εκκλησιών στο έδαφός της

Η καθ' ημάς Ορθόδοξη Εκκλησία Τσεχίας και Σλοβακίας είναι μια από τις νεώτερες στον ορθόδοξο κόσμο, ωστόσο από την πρώτη στιγμή της αυτονομίσεώς της τελούσε σε κανονικές ισότιμες σχέσεις με τις άλλες αυτοκέφαλες αδελφές Εκκλησίες. Αυτές οι ισότιμες σχέσεις αποτελούν πλέον μian αναπόσπαστη παράδοση και μια σταθερά της αυτοσυνειδησίας της. Εσχάτως αυτή η παράδοση ολοένα και συχνότερα επιδέχεται εσκεμμένη αναληθή ερμηνεία σε ΜΜΕ με σκοπό, που δύσκολα κρύβεται, να δικαιολογηθούν πάση θυσία οι γνωστές αντικανονικές κινήσεις, τις οποίες έκρινε η Ιερά Σύνοδος της καθ' ημάς Εκκλησίας κατά την έκτακτη συνεδρία της στις 17 Δεκεμβρίου 2019.

Η καθ' ημάς Ιερά Σύνοδος εξέφρασε στην απόφαση, που υιοθέτησε, την κανονική θέση έναντι της οργάνωσης υπό την επωνυμία «Ιερά Πατριαρχική Σταυροπηγιακή Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου», η οποία καταχωρήθηκε ως μη εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο (αλλά ως κοσμικός σύλλογος) της Τσεχικής Δημοκρατίας υπ' αριθμόν 08502374 και με επικεφαλής τον μητροπολίτη Αρσένιο Καρδαμάκη του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Η Ιερά Σύνοδος της καθ' ημάς Εκκλησίας ταυτόχρονα αποφάνθηκε ομοφώνως ότι η συγκρότηση και η δράση στο έδαφός της μονών και ενοριών άλλων αυτοκεφάλων κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών άνευ προκαταρκτικής εγκρίσεως της καθ' ημάς Ιεράς Συνόδου τυγχάνει απαράδεκτη.

Κατά το παρόν στο έδαφος της Ορθοδόξου Εκκλησίας Τσεχίας και Σλοβακίας, εκτός του ρηθέντος οργανισμού, του οποίου τη συγκρότηση και τη δράση χαρακτήρισε ως αντικανονική η Ιερά Σύνοδος, επίσης λειτουργεί και το Μετόχι της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας στο Κάρλοβι Βάρου. Το Μετόχι ιδρύθηκε πριν από σαράντα και πλέον χρόνια κατά παράκληση του Πρωθιεράρχη της Αυτοκεφάλου Τσεχοσλοβακικής Ορθοδόξου Εκκλησίας Μακαριωτάτου Μητροπολίτη Δωροθέου και της Ιεράς Συνόδου της καθ' ημάς Εκκλησίας (τη στιγμή της ιδρύσεως του Μετοχίου υπήρχε η Τσεχοσλοβακία και η ίδια η καθ' ημάς Εκκλησία τότε απεκαλείτο αντιστοίχως Τσεχοσλοβακική Ορθόδοξη Εκκλησία). Απολάμβανε, δε, της υποστηρίξεως όλων των μεταγενέστερων Προκαθημένων μας. Με τη σειρά του, σύμφωνα με την καθιερωμένη παράδοση και βάσει της αρχής της αμοιβαιότητας, εδώ και είκοσι και πλέον χρόνια στη Μόσχα λειτουργεί Μετόχι της Ορθοδόξου Εκκλησίας Τσεχίας και Σλοβακίας.

Παρά τον Πατριαρχικό Θρόνο Μόσχας διαθέτουν κατ' αναλογίαν Μετόχια μερικές ακόμη τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες. Παρόμοια Μετόχια στη Μόσχα δεν είναι εν γένει κάτι το καινοφανές, διότι ανάλογά τους υπήρχαν προ της ρωσικής επαναστάσεως, μεταξύ των οποίων κάποτε ήταν και το

Μετόχι του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Το Μετόχι της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας στο Κάρλοβι Βάρυ ιδρύθηκε το 1979 σύμφωνα με την επιθυμία του Προκαθημένου και της Συνόδου μας, αλλά η ίδια η ιστορία της παρουσίας της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας στη χώρα μας ανάγεται τουλάχιστον στο 19^ο αιώνα. Ακριβώς τότε στις πόλεις θέρετρα στο δυτικό τμήμα της σημερινής Τσεχίας με δαπάνες Ρώσων ορθοδόξων πιστών κατασκευάστηκαν τρεις ναοί για τη διαποίμανση των ορθοδόξων χριστιανών ως θυσιαστική προσφορά ευγνωμοσύνης για την ίασή τους χάρη στα τσεχικά ιαματικά ύδατα. Η ποιμαντική και φιλανθρωπική δράση όσων κληρικών της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας υπηρετούσαν σ' εκείνους τους ναούς συνέδραμε στην επάνοδο των Τσέχων στην Αγία Ορθοδοξία, αλλά και υποστήριξε το πανσλαβιστικό κίνημα, το οποίο διαδραμάτισε τόσο σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση της ανεξαρτησίας της Τσεχίας ως κράτους το 1918.

Γι' αυτόν τον λόγο οι παραδόσεις των καλών σχέσεων των ορθοδόξων Τσέχων και της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας έχουν μεγάλη ιστορία, ενώ οι ίδιες οι σχέσεις αυτές έχουν θεμελιώδη σημασία για το φαινόμενο της Τσεχικής Ορθοδοξίας. Από την ίδια παράδοση έλκει την καταγωγή της και το ίδιο το φαινόμενο της Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Τσεχοσλοβακίας, στην οποία η Ρωσική Εκκλησία χορήγησε την ανεξαρτησία της. Η υποστήριξη και η ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ των Εκκλησιών μας – εν πνεύματι αμοιβαιότητας και ισονομίας – μέχρι σήμερα νοηματοδοτούν την καθημερινή δραστηριότητα του Μετοχίου της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας στο Κάρλοβι Βάρυ, αποτελώντας ένα σπουδαίο μέρος της.

Σε τι συνίσταται για μας η διαφορά μεταξύ του Μετοχίου της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας στο Κάρλοβι Βάρυ και του κοσμικού συλλόγου «Ιερά Πατριαρχική Σταυροπηγιακή Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου»; Η διαφορά αυτή είναι πολύ μεγάλη και ουσιαστική και αφορά στην κανονικότητα, το πνεύμα και τους σκοπούς.

Η κανονικότητα εν προκειμένω καθορίζεται πρωτίστως από την ύπαρξη αμοιβαίας συμφωνίας της καθ' ημάς Εκκλησίας και μιας άλλης τοπικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, η οποία έχει διατυπωθεί ιεροκανονικά, δηλαδή μέσω σχετικής αποφάσεως της Ιεράς Συνόδου της καθ' ημάς Εκκλησίας. Από αυτή την άποψη το Ρωσικό Μετόχι είναι απολύτως κανονικό. Όσον δε αφορά τον παράξενο και εξ αρχής σκανδαλώδη κοσμικό σύλλογο, που ίδρυσε το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, δεν υπάρχει για εκείνον τέτοια συμφωνία, διότι συγκροτήθηκε άνευ τέτοιας συγκατάθεσης και τρόπον τινά κρυφά από την ιεραρχία μας, όσο και από εμάς τους πιστούς.

Το Μετόχι της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας είναι εκκλησιαστικό ίδρυμα, που καταχωρήθηκε σύμφωνα με το Νόμο περί Εκκλησιών και θρησκευτικών σωματείων της Τσεχικής Δημοκρατίας και λειτουργεί αυστηρώς μέσα στο πνεύμα και στο πλαίσιο του. Ενώ ο κοσμικός σύλλογος του

Οικουμενικού Πατριαρχείου, αντιθέτως, παρά το προφανές εκκλησιαστικό υπόβαθρο και τους σχετικούς σκοπούς του, δεν έχει τέτοια καταχώρηση και λειτουργεί επισήμως ως μη εκκλησιαστικός φορέας.

Ο σκοπός της υπάρξεως του Μετοχίου της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρωσίας πάντοτε ήταν και παραμένει η ανάπτυξη καλών αμοιβαίων σχέσεων με την Εκκλησία μας με αναλλοίωτο σεβασμό προς το αυτοκέφαλο καθεστώς της. Το Μετόχι ουδέποτε επιχείρησε οποιοσδήποτε κινήσεις προς δημιουργία μιας παράλληλης δικαιοδοσίας στο καθ' ημάς κανονικό έδαφος, διότι τούτο προσκρούει στους σκοπούς της υπάρξεώς του, το Καταστατικό του και τους ιερούς κανόνες. Ενώ την ίδια στιγμή ο εν λόγω κοσμικός σύλλογος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, σύμφωνα με το Καταστατικό του, αποβλέπει ακριβώς στη δημιουργία στην Τσεχία της ιδικής αυτού δομής. Σαν να συμβαίνει αυτή η δραστηριότητα όχι στο έδαφος μιας Αυτοκεφάλου Εκκλησίας, αλλά σε μια αβάπτιστη χώρα χωρίς ιδική της Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία αντιμετωπίζεται ως «χώρα βαρβάρων», ως έδαφος, το οποίο χρήζει είτε ευαγγελισμού, είτε κηρύγματος της Ορθοδοξίας.

Στην πραγματικότητα η κατάσταση είναι απλή και τραγική. Πρώτον, εδώ και μισό αιώνα και πλέον έχουμε ιδική μας ολοκληρωμένη Αυτοκέφαλη Τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία, αναγνωρισμένη παγκοσμίως. Δεύτερον, μας βοήθησε γι' αυτό η Ορθόδοξος Εκκλησία της Ρωσίας, η οποία μέχρι και σήμερα, κατόπιν ιδικού μας αιτήματος και ιδικής μας εγκρίσεως, διατηρεί την αντιπροσωπεία της στο Κάρλοβυ Βάρυ με τη μορφή ναού-Μετοχίου. Και τρίτον, το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως εν αγνοία μας, μέσω εξουσιοδοτημένων ατόμων, τα οποία μας προκαλούν απορία, δημιούργησε στο έδαφός μας μια δομή, που καλείται να θάψει το αυτοκέφαλό μας. Πείτε μας, ποια μερίδα σε αυτό το κραυγαλέο περιστατικό θα συμπαθήσουν οι Τσέχοι;

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/45656/>